

NYA Mäktaren

VOLYM III

Teologisk bilaga till Kyrka och Folk nr 8/04

Omvändelsen

Omvändelsens nödvändighet

För att förstå hur viktigt det är med omvändelsen måste vi först ha utgångsläget klart för oss, nämligen den naturliga människans belägenhet. Varje barn som föds till denna värld föds andligen död. Sedan våra första föräldrars syndafall (1 Mos. 3) präglas varje människa till själva sin natur av syndafördärvet, eller köttet som är den vanligaste bibliska termen. Detta väsende, som också kallas "den gamla människan", innebär egoism, högmod, stolthet och annat som gör att alla människor till själva sin natur är fiender till Gud, deras Skapare. Gud får inte vara deras Herre, deras centrum utan istället sitter det gamla, köttliga, egoistiska jaget på hjärtats tron. Kring detta jag och dess begär kretsar allting. Jesus säger, att det som är fött av köttet är kött (Joh. 3: 6) och Paulus säger: "Köttets sinne är fiendskap mot Gud. Det underordnar sig inte Guds lag och kan det inte heller" (Rom. 8: 7).

Därför står det i Augustana, i artikeln om arvsynden (art. II), "att efter Adams fall alla människor, som fötts på naturligt sätt, födas med synd, det vill säga utan fruktan för Gud, utan förtröstan på Gud samt med ond begärelse, och att denna sjukdom eller arvsynd verkligen är synd, som medför fördömelse och bringar evig död även nu, åt dem, som icke födas på nytt genom dopet och den helige Ande."

Dessa ord är naturligtvis väl underbyggda utifrån den bibliska undervisningen. David bekänner: "Se, i synd är jag född, och i synd blev jag till i min moders liv" (Ps. 51: 7). Eftersom syndens lön är döden (1 Mos. 2: 17, Rom. 5: 12) innebär detta att alla människor utan undantag står under Guds fördömelse (Rom. 5: 18). Paulus skriver därför: "Av naturen var vi vredens barn" (Ef. 2: 3). Sådant är alltså människans utgångsläge. Då förstår vi varför omvändelsen är så nödvändig. Jesus varnar själv med de skarpaste ord: "Om ni inte omvänder er, kommer ni alla att gå under" (Luk. 13: 5).

Omvändelsen är monergistisk

Omvändelsen är ett verk av Gud. Genom omvändelsen gör Gud människor, som tidigare varit fientliga mot Honom, till sina barn, till troende kristna. Människan kan inte bidra på något sätt till sin omvändelse. Endast en kraft, nämligen Guds, är verksam. Därav termen *monergism* (av gr. *monos*, "en" och *ergon*, "arbete"). En

andligt död människa kan ju inte göra någonting på det andliga området, lika litet som en kroppsligt död människa kan röra sig och agera på det vanliga, naturliga livets område. Därför skriver Paulus till Efesierna: "Också er har Gud gjort levande, ni som var döda genom era överträdelser och synder" (Ef. 2: 1).

Den felaktiga föreställningen att människan medverkar och bidrar till sin omvändelse kallas *synergism* (av gr. *syn*, "med", "tillsammans"). Man har inte förstått att en andligen död människa omöjligt kan göra någonting i andligt avseende. Nu finns det ju ändå många uppmaningar att omvända sig i Skriften. Genom profeten Hesekiel säger Herren: "Jag finner ingen glädje i någons död, säger Herren, HERREN. Vänd därför om, så får ni leva" (Hes. 18: 32). Johannes döparen uppmanar: "Omvänd er, ty himmelriket är nära" (Matt. 3: 1). Av dessa och andra befallningar har man dragit slutsatsen att det också står i människans makt att omvända sig. Men det är en felaktig slutsats. Det finns många uppmaningar i Bibeln som det inte ligger i människans makt att uppfylla. Budorden är t.ex. omöjliga att uppfylla. Visserligen kan man i ganska stor utsträckning uppfylla dem på ett yttre sätt. Man kan t.ex. avhålla sig från mord, otukt och stöld men i hjärtat känner man hat, åtrå och avund. Likafullt kräver Gud att vi till fullo, alltså även vad gäller våra hjärtans inställning, skall uppfylla buden (Matt. 5). Jesus säger i Bergspredikan: "Var alltså fullkomliga, såsom er Fader i himlen är fullkomlig" (Matt. 5: 48). Vid sidan av dessa skarpa krav sägs det att ingen lyckats uppfylla lagen: "Alla har syndat och saknar härligheten från Gud" (Rom. 3: 23), "Alla har avfallit, alla är fördärvade. Ingen finns som gör det goda, inte en enda" (Ps. 53: 4). Att det uppmanas till något innebär alltså inte att det därmed också är möjligt att utföra.

Den naturliga, oomvända människan står främmande för Gud och Hans ord. Hon stöter det ifrån sig. "En oandlig människa tar inte emot det som tillhör Guds Ande. Det är dårskap för henne, och hon kan inte förstå det, eftersom det måste bedömas på ett andligt sätt" (1 Kor. 2: 14). Den naturliga människan vill inte ha med Gud att göra. I Rom. 3: 10-11 citerar Paulus Ps. 14: "Ingen rättfärdig finns, inte en enda, ingen förståndig finns, ingen finns som söker Gud". Orden i Sv. ps. 216: 1 "Mästare, alla söka dig, uppenbart eller förteget" står inte i överensstämmelse med Bibeln. Den gud de många s.k. andliga sökarna söker är inte den verkliga

Guden, den Ende, Sanne Guden, utan avgudar som de själva konstruerar i sina egna hjärnor för att få självbekräftelse.

Omvändelsen innebär att den tidigare otroende människan börjar tro på Jesus. Ingen människa kan själv ta sig denna tro, utan det är en Guds gåva. Paulus skriver: "Ingen kan säga 'Jesus är Herren' annat än i kraft av den helige Ande" (1 Kor. 12: 3). Luther talar på det allra tydligaste sätt i Lilla katekesen (förklaringen till tredje trosartikeln) om att tron är ett Andens eget verk: "Jag tror, att jag icke av mitt eget förnuft eller kraft kan tro på Jesus Kristus, min Herre, eller komma till honom, utan den helige Ande har kallat mig genom evangelium, upplyst mig med sina gåvor, helgat och behållit mig i en rätt tro".

Att det är Gud själv som åstadkommer omvändelsen bekräftas av en rad bibliska böner. Jeremia ber: "Omvänd mig, så blir jag omvänd!" (Jer. 31: 18) och i Klagovisorna (om han nu är författaren): "Tag oss till dig på nytt, HERRE, så att vi kan vända åter" (Klag. 5: 21). David ber: "Skapa i mig, Gud, ett rent hjärta" (Ps. 51: 12). Detta är visserligen redan troende människor som ber – det handlar här om den fortsatta eller lilla omvändelsen (se nedan). Men dessa böner visar ändå hur utlämnade vi är åt Gud i allt som hör till det andliga. "Ingen människa kan ta emot något utan att det ges henne från himlen" (Joh. 3: 27).

Pånyttfödelsen

Omvändelsen innebär att vända om från sin väg bort från Gud, den breda vägen som leder till fördärvet, vilken de många vandrar på, och istället vandra på Herrens väg, den smala vägen som leder till livet, vilken de få vandrar på (Matt. 7: 13-14). Det är här fråga om ett bildspråk för att uttrycka andliga sanningar. Samma sak kan uttryckas genom formuleringen "att födas på nytt". Då syftar man på att man lämnat dödens välde och blivit andligt levandegjord.

"Amen, amen", sade Jesus till fariséen Nikodemus, "den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike". Det är alltså enligt Herren omöjligt att inom ramen för det vanliga, naturgivna livet "se", d.v.s. uppleva eller vistas i Guds rike. Sker inget mirakulöst med oss, blir vi inte födda på nytt, med andra ord får ett helt nytt liv, förblir vi i dödens rike som är motsatsen till Guds rike. Då är vi andligt döda och kommer ingen förändring till stånd under vår utmätta nådatid, så att vi med Paulus kan säga, att Gud har "frälst oss från mörkrets välde och fört oss in i sin älskade Sons rike" (Kol. 1: 13), då övergår den andliga döden vid den kroppsliga döden i den eviga döden.

Det är alltså absolut nödvändigt för saligheten att födas på nytt. Men ingen människa kan åstadkomma sin egen pånyttfödelse, lika litet som hon kan föda sig själv biologiskt. Detta antyds redan i Jesu samtal med Nikodemus. När Jesus säger: "Den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike" (Joh. 3: 3) kan detta lika väl översättas: "Den som inte blir född ovanifrån (d.v.s. av Gud) kan inte se Guds rike".

En god illustration av människans "insats" vid den andliga födelsen ges genom berättelsen om Jesu uppväckande av Lazarus. Denne man låg död på fjärde dagen. Inga mänskliga ord kunde få liv i honom, inga egna ansträngningar från Lazarus sida kunde få blodomloppet att pulsera igen. Han var död. Herren måste själv säga Lazarus de livgivande orden: "Lazarus, kom ut!" (Joh. 11: 43). Genom Guds Ord kom Lazarus till liv igen. Så är det även på det andliga området. Endast Guds Ord, evangeliet om Jesus, kan göra en människa andligt levande.

Upplysningen

Bibeln använder ytterligare en bild för att tala om övergången från det gamla livet till det nya livet tillsammans med Gud. Det talas

nämigen också om upplysningen eller om att "vandra i ljuset" (1 Joh. 1: 7). Det syftar då på att man lämnat otrons mörka tillvaro och kommit till tro på Jesus, som är världens ljus (Joh. 8: 12).

I våra hjärtan råder alltsedan syndafallets dag mörker. Det är den gamla köttsliga naturen som genomsyrar hela vår varelse, hur snyggt och ljuset det än kan se ut på ytan. Jesus säger att "från hjärtat kommer onda tankar, mord, äktenskapsbrott, otukt, stöld, falskt vittnesbörd och hädelser" (Matt. 15: 19). Tänk därför vilken förförelse det är när s.k. andliga vägledare, mystiker och psykologer säger: "Sök i ditt eget inre! I djupet av ditt hjärta finner du sanningen och ljuset!" Nej, Herren säger genom sin mun Jeremia: "Bedrägligare än allt annat är hjärtat, det är obotligt sjukt. Vem kan förstå det?" (Jer. 17: 9). Därför behöver vi bli upplysta. I vårt hjärtas centrum skall Guds härlighet lysa såsom solen gör i vårt solsystem. Det är för detta vi är skapade. Och Guds härlighet görs känd genom Jesus Kristus: "Sonen utstrålar Guds härlighet och uppenbarar Hans väsen" (Hebr. 1: 3).

Upplysningen innebär därför att Jesus blir vårt allt: vår rättfärdighet, vår salighet, vår sol som lyser upp för oss och ger oss liv. De kristna kan säga med Paulus: "Gud, som sade: 'Ljus skall lysa fram ur mörkret', Han har låtit ljus lysa upp våra hjärtan, för att kunskapen om Guds härlighet, som strålar fram i Kristi ansikte, skall sprida sitt sken" (2 Kor. 4: 6). Jesus, Han som säger sig vara "den klara morgonstjärnan" (Upp. 22:16), måste inta sin rätta position i vårt hjärtas solsystem.

Vi kan inte själva åstadkomma upplysningen. Lika litet som människan hade att göra med världens skapelse, då Gud lät ljus lysa fram ur mörkret, lika litet har hon att göra med upptändandet av det ljus som lyser i hennes hjärta från pånyttfödelsens ögonblick (2 Kor. 4: 6). Det är Gud själv som ensam framskapar ljuset i båda fallen. Det är Gud själv som låter sitt ljus lysa in i människans hjärta.

Omvändelsemedel

Vi har sett att omvändelsen, pånyttfödelsen och upplysningen är synonyma, utbytbara begrepp som innebär att lämna sitt gamla, köttsliga, naturgivna liv och istället leva för Gud i tro på Jesus. Vi har också konstaterat att människan inte kan åstadkomma denna förändring själv, utan att det alltigenom är ett Guds verk. Men hur går det till när Gud omvänder en människa eller föder henne på nytt eller upplyser henne?

Gud omvänder inte en människa utan medel, med sin blotta allmakt. Han gör det medelbart, yttre medel kommer till användning. Enligt skriften finns det två sådana omvändelsemedel. Petrus skriver: "Ni är ju födda på nytt, inte av en förgänglig säd, utan genom en oförgänglig, genom Guds levande *ord* som består" (1 Petr. 1: 23). Jakob hävdar samma sak: "I kraft av sin vilja födde Han oss på nytt genom sanningens *ord*" (Jak. 1: 18). Guds ord pånyttför alltså. När evangeliet om syndernas förlåtelse p.g.a. Jesu ställföreträdande försoningsdöd på korset mottas i tro uppstår ett nytt liv. Jesus svarade Nikodemus på frågan hur den nya födelsen går till med att säga att en blick på Människosonen, som på korset skulle upphöjas liksom Mose upphöjde kopparormen i öknen, leder till evigt liv (Joh. 3: 14-15). "Ty så älskade Gud världen att Han gav den sin enfödde Son, för att var och en som tror på Honom inte skall gå förlorad utan ha evigt liv" (Joh. 3: 16). När man med trons blick fått syn på Jesu försoningsverk har man alltså evigt liv. Detta kan bara ske genom att man hör och sätter tilltro till ordet. Ordets predikan (muntlig eller skriftlig) är alltså nödvändig. Paulus skriver: "Var och en som åkallar Herrens namn skall bli frälst. Men hur skulle de kunna åkalla den som de inte har kommit till tro på? Och hur skulle de kunna tro på den som de inte har hört? Och hur skulle de kunna höra, om ingen predikar?" (Rom. 10: 13-14).

Men även *dopet* pånyttföder. Paulus kallar dopet för ”ett bad till ny födelse” (Tit. 3: 5). Och Jesus säger till Nikodemus: ”den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike” (Joh. 3: 5). Djupast sett är det ändå ordet som föder människan på nytt även i dopet. Luther frågar i Lilla katekesen: ”Hur kan vatten åstadkomma en så kraftig verkan?” Och svaret är: ”Vattnet verkar det förvisso icke, utan Guds ord, som är med och när vattnet, och tron, som förtröstar på det med vattnet förenade ordet; ty utan Guds ord är det blott vatten och intet dop, men med Guds ord är det ett dop, det är: ett nåderikt livets vatten och ett bad till ny födelse i den helige Ande, såsom aposteln Paulus säger till Titus i det tredje kapitlet: Efter sin barmhärtighet frälste han oss genom ett bad till ny födelse och förnyelse i helig ande, som han rikligen utgöt över oss genom Jesus Kristus, vår Frälsare, för att vi, rättfärdiggjorda genom hans nåd, skulle, såsom vårt hopp är, få evigt liv till arvedel. Detta är ett fast ord.”

Såväl dopet som ordet pånyttföder alltså en människa till evigt liv. Båda dessa är *Guds* gärningar. Det går därför inte att genom mänskliga aktiviteter pånyttföda sig själv eller andra. Man kan t.ex. inte bedja sig till sin egen pånyttfödelse eller pånyttföda andra genom att spela dramatisk musik eller på annat sätt utsätta dem för påtryckningar samtidigt som man uppmanar dem att omvända sig. Sådana psykologiska knep är bara människoverk och leder endast till falska omvändelser. Endast Guds Ande verkar omvändelsen eller pånyttfödelsen och Han gör det genom dopet och Ordet.

Bönen är alltså inget omvändelsemedel. Bönen är den redan troende människans andedräkt. Endast böner i Jesu namn, sådana som beds av lärjungar, besvaras av Gud (Joh. 15: 7, Matt. 21: 22). Inte heller nattvarden är ett omvändelsemedel. Nattvarden är ett nådemedel för de redan troende för att dessa skall bevaras och stärkas i sin tro.

Omvändelsens två delar: ångern och tron

Omvändelsen består av två delar. För att en människa skall kunna tro på Jesus som sin Frälsare måste hon först förstå att hon behöver frälsning. Hon måste erfarå ånger, vilket är omvändelsens första del. Den naturliga människan förstår inte sitt eget syndafördärv och opponerar sig häftigt mot Bibelns beskrivning av människans medfödda ondska och Guds dom över alla människor. Hon är obekymrad över sin ställning inför Gud. ”Jag är ju så god” eller ”jag gör ju i alla fall mitt bästa”, tänker hon i sitt inre. Dessa falska tankar kombineras med en ”human” gudsbild utifrån vilken hon tänker ”Gud är ju så god” och ”Gud förlåter mig det som jag råkat göra fel”. Den naturliga människan lever i dessa föreställningar och känner sig därför trygg och säker. O, vilken tragedi! Hon ser inte sitt eget avgrundsdjupa syndafördärv och vandrar obekymrad genom livet för att en gång, på den stora räkenskapens dag, möta den Helige Guden som inte kan tåla någon synd, inte ha fördrag med den minsta lilla oförrätt. Hon skall då ställas inför Honom som måste kasta alla orena syndare med kropp och själ i Gehenna (jmf. Matt. 10: 28). Det är verkligen ”fruktansvärt att falla i den levande Gudens händer” (Hebr. 10: 31).

Ingen som syndar får komma till himmelen. David frågar: ”HERRE, vem får vistas på ditt heliga berg?” (Ps. 15: 1). Och svaret är: ”Den som lever fullkomligt och handlar rättfärdigt, den som talar sanning av hjärtat, den som inte baktalar med sin tunga, inte handlar illa mot sin nästa och inte vanäras sin granne [---] Den som handlar så skall aldrig vackla” (Ps. 15: 2-3, 5). Händerna får alltså inte ha utfört några syndiga gärningar och över läpparna får inga lögner passera. Den som så har levt sitt liv får gå upp på HERRENS berg, får komma till Gud i Himmelen. Porten dit in är så trång att ingen synd får passera därigenom. Detta vore full-

ständig otänkbart. Tänk att komma med synden inför den Helige i Himmelen och tro att Himmelens port skulle stå på vid gavel! Vilken dårskap! Vi har HERRENS egna ord på att ”endast den som lever fullkomligt och handlar rättfärdigt, den som talar sanning av hjärtat” o.s.v. skall få ”vistas på Hans heliga berg”. Likaså står det i 5 Mos. 27: 26: ”Förbannad är den som inte upprätthåller alla ord i denna lag genom att följa den”.

Dessa gammaltestamentliga ställen är på intet sätt överspelade i Nya testamentet. Paulus stryker under det sistnämnda stället genom att citera det i Gal 3: 10. Gud har inte förändrats eller prutat av på sina krav över tiden. Han är och förblir ”ljusens Fader, hos vilken ingen förändring sker och ingen växling mellan ljus och mörker” (Jak. 1: 17).

Denna Herrens helighet och fruktansvärda vrede över synden måste injaga skräck i oss. Detta är syndanöden eller syndainsikten. Den är nödvändig och den verkas av den Helige Ande. Strax innan Jesus lämnade sina lärjungar sade Han att Han skulle sända Hjälparen till dem. ”Och när Han kommer”, sade Jesus, ”skall Han överbevisa världen om synd och rättfärdighet och dom” (Joh. 16: 8). Den Helige Ande får oss alltså att förstå vår verkliga situation inför Gud och den kommande domen. Och den är, naturligtvis, för varje människa en alldeles hopplös situation, om Gud skulle döma oss ”såsom våra synden har förtjänat och Hans rättvisa kräver”. Men – vilken lättnad! – detta är inte allt, inte Guds sista ord till oss.

När vi har kommit till denna insikt, som också kallas ångern och alltså är omvändelsens första del, vill den Helige Ande visa oss ”Jesus, som har frälst oss från den kommande vredesdomen” (1 Tess. 1: 10). Den som tar sin tillflykt till Frälsaren, d.v.s. tror på Honom, har blivit omvänd. Den som söker sig till Jesus tas utan undantag emot. ”Den som kommer till mig”, säger Han, ”skall jag aldrig någonsin kasta ut” (Joh. 6: 37). Men det räcker alltså inte med omvändelsens första del, ångern. Man måste också komma till Jesus. Detta var skillnaden mellan Judas och Petrus. Judas drevs efter sitt förräderi allt längre in i ångesten och tog till sist sitt liv. Han blev verkligen ”fördärvets man” (Joh. 17: 12). Petrus däremot fick efter sitt förnekande förlåtelse och upprättelse av Jesus (Joh. 21) och blev urkyrkans ledare.

Den nödvändiga graden av ånger

Hur stark måste ångern vara? Djävulen vill alltid ifrågasätta vårt barnskap. Därför kan han komma och så ut sådana tvivel i våra hjärtan som: ”Har jag ångrat mig tillräckligt mycket? Har min syndanöd varit tillräckligt djup? Kan jag verkligen vara ett Guds barn, jag som inte har begråtit min synd särskilt mycket?” Så vänder han kanske vår blick mot en medkristen som haft en tydlig och stark omvändelseupplevelse föregången av den mest fruktansvärda förkrosselse. Och så sår han dessa tankar i oss: ”Så har aldrig jag känt. Sådana upplevelser har jag aldrig haft. Det är nog bara inbillning detta med min kristendom”. Vill man nu inte genast ge upp trons kamp kanske man i detta läge slår in på gärningarnas väg och skaffar sig en självgjord ånger. I värsta fall förlitar man sig sedan till denna och grundar sitt barnskap hos Gud på den. Då har djävulen triumferat. Han har fått oss att sluta förtrösta på Jesus allena och istället lita på våra egna verk. Självgodas fariséer kan han sedan lämna ifred. Eller – om det bättre tjänar hans syfte som är att dra oss ned i avgrunden – kommer han senare tillbaka och ifrågasätter vår ånger på nytt. Då slutar det hela till sist i förtvivlan.

Många har anfåttats på detta sätt. På grund av alla själafien- dens illfundiga finter är det därför bra att veta följande: Det finns inget fastställt mått av ånger som skall uppfyllas. Ångern behöver vara exakt så stark att den leder till syndainsikt och därmed till ett insett behov av frälsning. Man måste veta sig vara en fördö-

melsevärd syndare som utan Jesus skulle vara på väg till helvetet. Om ångern för till Jesus som den ende Frälsaren är den tillräcklig. Ångern kan vara olika stark hos olika människor, precis som födslovändorna vid naturliga födslar kan variera i grad. Det beror på personlighetsdrag, tidigare upplevelser m.m. Vi skall också komma ihåg att det är Jesus och inte vår ånger som frälser oss. I så fall skulle ju frälsningen delvis vara en gärning av människan som presterar ångern. För övrigt ångrar vi oss aldrig tillnärmelsevis så mycket över vår synd som vi borde göra.

Den nödvändiga graden av tro

Hur stark måste då tron vara? Den frågan är lätt att besvara. Det är nämligen inte tron som frälser oss utan Jesus. Hur svag och flämtande tron än är, ja vore den inte mer än en liten gnista, skulle den ändå vara en frälsande tro. Detta därför att Jesus, som tron vänder sig mot och vill ha hjälp av, är allsmäktig. Tron är bara den tomma handen som tar emot frälsningens gåva. Vi blir inte frälsta p.g.a. tron som det ibland slarvigt sägs. I så fall blir ju själva tron en gärning som meriterar oss. Vi blir frälsta på grund av Jesus. Frälsningen är däremot *av* eller *genom* tron.

Den fortsatta eller lilla omvändelsen

Omvändelsen betecknar vanligtvis övergången mellan ett liv som

otroende och ett liv som troende. Denna omvändelse kallas ibland den stora omvändelsen. Den sker på ett ögonblick. Det finns inga mellanstadier. Antingen är man omvänd eller oomvänd, kristen eller hedning, ett Guds barn eller ett världens barn. Det är långt ifrån alltid som den kristne vet exakt när han eller hon blev omvänd eller ens minns det. Men så talas det också om den dagliga, fördjupade omvändelsen. Den har också kallats den lilla omvändelsen eller den fortsatta omvändelsen.

Att det är nödvändigt med den fortsatta omvändelsen beror på att det gamla köttet fortfarande finns kvar hos Guds barn (Hebr. 12: 1, Rom. 7: 21, 1 Joh. 1: 8). Den kristne måste därför varje dag på nytt vända sig till Gud, ta emot näring genom Hans Ord, samtala med Honom i bön och se upp med sin egen onda natur så att den inte får sticka upp sitt fula tryne och göra sig gällande. Därför säger Luther i Lilla katekesen att detta att leva i sitt dop, d.v.s. som ett barn hos Gud, det är ”att den gamla människan i oss skall genom daglig ånger och bättring förkvävas och dödas med alla synder och onda lustar och en ny människa dagligen framkomma och uppstå, vilken i rättfärdighet och helighet skall leva inför Gud evinnerligen”.

Amen.

Lars Borgström

Km i Hammarby pastorat, Stockholms stift

Alla mariaförfalskningar speglar kyrkans kärnproblem

Kyrkans svaghet i vår tid och miljö är att vi har övergivit det ivriga skriftstudiet och svekfullt tiger om Jesus. Kyrkan tonar ned Jesu JAG ÄR-anspråk och inkräktar i demokratiskt-laodikeiskt intresse på hans unika ställning som kyrkans Herre i dag. Den som vill komma till tals i detta angelägna bekymmer finner hur dörrar stängs. På de ömmaste punkterna får man inte vara tydlig nog idag, inte i någon kyrka.

Kyrkan som Kristi brud speglas i Marias kallelse, men även i hennes misstag. Problematiken framträder som en röd tråd redan i GT, i förbundsfolkets trohet och misstag i förhållande till JAG ÄR och hans välbehagliga tid. Profeternas och apostlarnas verklighetsnära ord lämnar inte utrymme för etnisk-hedniska dagdrömmar om ofelbarhet eller för mariakult kring en himladrottning som före Kristi återkomst tar över som mellanhand. Feminismen från gnosticisms tvåtusenåriga anspråk, alltjämt envetet riktad mot JAG ÄR-uppenbarelsen, får än i dag tolkningsföreträdare så snart den JAG ÄR-frånvända människan får ett ord med i laget. Där denna tolkning har gått in existerar inte mer någon Kyrios-egen kyrka. För trohetens Maria finns ingen annan plats kvar än utanförskapets öken. För trohetens Maria väntar kronan först i den tillkommande världens liv efter de dödas uppståndelse.

Men Herrens nåd är väldig över oss och hans sanning varar i evighet!

Född av jungfrun Maria

Trosbekännelsens bibliska sanning om Jesu inträde i vår värld såsom Gud och man har väl mer än något annat av undren belastats med vilsledande spekulationer. Vad ska man tro?

Ärkebiskopen verkar anse att födelseundret är onödigt. Gud borde kunna träda in i världen som människa utan att anlita en orörd mö. K G Hammars bibelhantering leder till förnekelse av Guds uppenbarade genialitet vid människornas frälsning. Till och med Guds änglar beundrar den, 1 Petr 1:12. Men Hammar utgår från att den av djävul och i synd fångna människan inte är mer skadad än att hon kan klara försoning och upprättelse på egen hand utan någon gudomlig ställföreträdare. När vi jämför de heliga skrifternas samlade vittnesbörd med vår mänskliga verklighet inser vi att mannens adamsgener är alltför besmittade för att kunna producera ett rent försoningsblod. En gravid kvinnas blodsystem, i och för sig skilt från fostrets blodsystem, smittar inte. Marias roll enligt bibelordet är överhuvudtaget inte problematisk. Problemen uppstår i samma stund som man på någon punkt börjar ifrågasätta Gud och hans ord.

Två ytterligheter

Där K G Hammars förnekelse tar vid har den romerska kyrkans villfarelser i motsatt riktning passerat orimliga höjder. Grupper inom Svenska kyrkan som vill närma sig samgående med Rom har självväldigt börjat att i kyrkorna sjunga och bedja till Maria som till en redan himlafaren drottning som fått en gudinnas drag. Det diskutabla latinska tillägget till *Ave Maria*, Luk 1:46–55, lyder i översättning: *Heliga Maria, Guds mor, be för oss syndare nu och i vår dödsstund*. Man ber Maria att fungera som ställföreträdare och bära fram bönen till Jesus med ett extra kol så att han ska bevakas. Men är han inte redan vår bästa vän, oöverträffad och bättre än Maria eller någon annan människa? Kan man bli mer viss om bön-

hörelse hos och via Maria? Eller är man ute efter en kvinnligare medkänsla på högsta ort? Skulle JAG ÄR ha missat minsta lilla uns av kärlek och barmhärtighet vid vår frälsning?

Maria blir i den östliga kyrkan kallad teotókos, gudaföderska, avbildad med den Allsmäktige, pantokrator, i sin famn. Men var inte hon egentligen bara den som tillförde mänskliga egenskaper till den son som Fadern fött redan före all tid? *Gudaföderska* eller *Guds mor* klingar nästan hädiskt. Dessa benämningar är hädiska, om man inte missförstår dem rätt, nämligen som uttryck för att Jesus är sann Gud innan Maria föder honom. Som mest och bäst är nog Maria kyrkans symbol såsom Kristi brud, Ef 5:31–32.

Även den västliga kyrkan och Rom har förbrutit sig mot den apostoliska regeln: *Inte utöver vad skrivet är*, 1 Kor 4:6. Vår evangeliska trohet består i att vi håller oss till profeternas och apostolarnas ord och *kämpar för den tro som en gång för alla har anförtratts de heliga*, Judas v 3. Håller vi oss till det bibliska vittnesbördet finner vi att den tydliga poängen beträffande Maria består i att hon är en syndig människa precis som vi alla, men av kung Davids släkt. Hon bejaktar direkt nödvändigheten av Guds frälsning och förblir ringa. Det är hennes styrka. Genom henne får Jesus både mänsklig natur och davidisk härkomst. Hon var av Davids släkt och hade inte kunnat vara trolovad med någon annan än med en davidsättning. Enligt judisk lag fick nämligen inte en jude gifta sig utom slakten. Men Josefs davidiska gener fick inte vara med när Jesus tog mandom. Jesus är *född av kvinna* och ställd under lagen, Gal 4:4. Andra kan sägas vara söner av namngivna män, Matt 1:1–16, men inte Jesus.

Folklig andlighet

Ett återkommande mönster i (den etnisk-hedniska, Mt 5:47, 6:32) folkfromheten är att ett *under* knappast får förbli genuint och unikt. Det projiceras på olika sätt retroaktivt bakåt i tiden och förväntas även bli upprepat i framtiden. Helt klart finns visserligen en historisk upprepning som bibelordet vittnar om. Överåriga Sara födde Isak, överåriga Hanna födde Samuel och överåriga Elisabet födde Johannes döparen. Men med teologiserande fyndighet utökar folktron detta. Efraim Syriern hjälper till och jämför Marias sköte med Jesu grav cirka 35 år senare: Eftersom Jesus gick ut ur sin grav igenom den hårda stenen innan den vältrades bort, måste Jesus ha kunnat födas utan att Marias moderliv öppnades. Men inte nog med det. Slutsatsen dras att Jesus också föddes så. På så vis kan Marias nedkomst skildras som ett gudomligt kejsarsnitt utan smärta och utan att en blodsdroppe behövde spillas. Den heliga Birgitta, som var ytterst påläst vad beträffar fromma, teologiska spekulationer, broderar i sina uppenbarelsen ut detta. Birgitta, kongenial med tidens andliga trender, blir belönad med den romerska kyrkans helgonförklaring. En sådan utmärkelse tillhör ett populärt system som samlar upp folktron och upphöjer den till garanterat gudomlig nivå. Men ökar det verkligen trovärdigheten?

Så fortsätter man att spekulera. Dogmatiskt förklaras Maria för sin del vara orörd jungfru livet ut, *semper virgo*. Bibeln vittnar om något annat: Hon förblev inte ständigt jungfru, utan påbörjade efter Jesu födelse ett äktenskapligt och av Gud välsignat samliv med Josef, Matt 1:18, 13:55–56. Josef och Maria fick fyra gemensamma söner, Jakob, Joses, Simon och Judas, och minst tre flickor, Matt 2:23, 13:55, 1 Kor 15:7, Gal 1:19, 2:9, Apg 15:13, 21:18. Den folkfromhet som automatiskt förknippas barnafödande med något slags syndighet tror sig försvara Marias heliga status genom att bortförklara att hon fick barn med Josef, barn som var halvsyskon till Jesus. Man har nu dragit på sig problem med sanningen och den nyktra verkligheten. Man har skadat, ja, förlorat trovärdigheten, just den som man var ute för att rädda!

Flykt från bibelordets auktoritet

Folkfromheten tillskriver jungfrun Maria (Mirjam, Maja) sådana kvalifikationer som rentav före hennes barndom skulle ha gjort henne syndfri, attraktiv och värdig partner till Gud fader. Men att hon var en orörd mö innebär faktiskt inte att hon var mer syndfri än vilken vanlig människa som helst. Synden sitter inte i fortplantningsakten som sådan. Nej, synd är missbruk av den ställning och de resurser som Gud utrustat en människa med. Vi gör oss skyldiga till sådant missbruk oftare än vi ens själva vet om, Psalt 19:13. I det hänseendet var och förblir Maria lik alla oss andra. När den gamla typen av folktro kring äktenskapet slår igenom förbjuds katolska präster att gifta sig. Åt rakt motsatt håll går den sekulariserade folktro som numera kräver egen överhöghet över alla obekväma normer, särskilt de bibelrelaterade. Gränserna för äktenskapet mellan man och kvinna ska sprängas. Begären, de ohållbara kraven från den enskilda människans utlevelse, blir tongivande.

Folktron ville hitta något extra redan hos Jesu morfar Joakim och hans mormor Anna. Man sökte påvisa att Maria redan vid sin egen födelse var ”obefläckad”, *immaculata*: Joakim och Anna skulle ha förblivit barnlösa under sin fertila del av livet. Men så föddes Maria efter besök av änglar genom ett under. Föräldrarna fick inte uppfostra henne. Från tre till tolv års ålder påstås de ha haft henne bortlämnad till Jungfru Marie tempelgång i Jerusalem. Ska vi tro det? Det firas i varje fall årligen den 21 november i romersk tradition.

En Maria med båda fötterna på jorden

Roms dogmer har fyllts med många spekulationer av detta slag. På så vis dras den stora kyrkan från Guds klara ord in i en utveckling som leder vilse och fördunklar Kristi ärende. Både Maria och hennes mor var födda som helt vanliga människor. Inte heller blev Maria skonad mer än andra från smärta och *svård (stick) genom själen*, Luk 2:35, Apg 2:37. Hon gjorde till och med uppenbara misstag. Dessa beskrivs oförbehållsamt i bibelordet, kyrkans kanon, Mark 3:21, 30–35, Luk 8:19–21, Matt 13:55, Joh 6:42–48. Det blir inte så mycket mer om Maria i bibeln. Hon omnämns inte förrän vid Jesu kors, Joh 19:25–27. Mellan himmelfärden och pingsten är hon med i rummet i övervåningen eftersom hennes beskyddare Johannes var där Apg 1:14. Därefter står inget mer i skriften om Maria. Det berättas att Johannes stannade i Jerusalem några år och fungerade som en av pelarna i den kristna församlingen, Apg 3–4. Av allt att döma bör Maria ha följt med Johannes när han flyttade till Efesos, 2 Joh 1, 3 Joh 1. Dit kom Lukas tillsammans med Paulus på missionsresa. De bör ha träffat Maria och i vart fall fått utförligare information, som Lukas fick god användning för i sitt evangelium, Apg 1:1–2. Johannes behövde sedan inte i sitt evangelium upprepa det som de tre övriga evangelisterna redan hade redogjort för.

Maria är inte, såsom den romerska folktron gör gällande, *mediatrix*, medåterlöserska i delo med Jesus. Inte heller har hon fått göra en sådan himmelfärd som skildras nära nog lika glansfull som Jesu himmelska tronbestigning. Skriften ger oss inte alls anledning att tro att Maria vid och efter sin död avviker från andra som dött i tron på sin frälsare. I salig väntan ser de fram mot Jesu återkomst och de dödas uppståndelse, katekesen § 162–164. Maria finns fortfarande, vad vi kan förstå, liksom dessa döda i mellantillståndet och njuter den paradisiska vilan i de dödas boning. Enligt skriften är det fel att söka vägledning hos de avlidna, 5 Mos 18:11, Luk 16:31. Vi ska inte heller tro att våra böner för avlidna kan förändra den relation som de i sin dödsstund hade till Jesus. Vi bedrar människor, om vi vid tacksägelse efter döda ber för dem i kyrkan som om alla skulle ha dött i tron på sin frälsare. Enligt skrifterna stämmer inte det med den bistra verkligheten, Matt 7:13–14.

Religiösa fantasier mot biblisk verklighet

Ända från apostlarnas dagar har kristustron haft att värja sig mot den svulstiga och framvällande mytbildningen som konkurrerade med den nyktra sanningen i apostlarnas vittnesbörd. Det är likadant som med de kanaaneiska fruktbarhetsgudarna som spökar även hos oss. Ger du dem lillfingret, tar de hela handen. Gnostiska älsklingsidéer om bl. a. kvinnligt och manligt, liksom falska evangelier såsom Thomasevangeliet och Jakobs protoevangelium (proto = före), har kittlat den folkliga fromhetens äventyrare. Under kyrkofädernas tid måste dessa ständigt motbevisas. Det blev enklare att göra så efter det att gränsdragningen för den nytestamentliga kanons omfattning hade blivit definitivt fastställd. Den slagruta som jämsides med en äkta apostolicitet användes när NT:s skrifter kanoniserades kan sammanfattas med Paulus ord: *Inte utöver vad skrivet är*, nämligen skrivet i den av Jesus själv "kanoniserade" skriftsamlingen, det som nu är vårt GT.

De talrika övertramp som här berörs framträder tydligast i Jakobs protoevangelium. Ännu Svenska kyrkans bekännelseskriter brottas med dem. Konkordieformeln presterar i kyrkoenhetens intresse en och annan formulering som kan uppfattas som eftergift, t ex sid. 525 och 636. I Augustanas Apologi, sid. 246, sägs eftertänksamt: *Om(!) vi kan medge att den saliga Maria ber för kyrkan, så frågar vi: Upptar hon själarna i dödens stund? Besegrar hon döden? Levandegör hon? Vad gör Kristus, om den saliga Maria gör detta? Hon vill inte jämföras med Kristus utan önskar att vi ska betrakta och följa hennes exempel.*

Marias storhet

Jesus är född av jungfrun Maria, medan hon var jungfru. Med alla jordens slakten prisar vi med övertygelse henne salig för att hon i tro och ringhet bejakade frälsningen och i lydnad och lidande stod ut som Jesu och alla sina barns mor. Men vi handlar klokt om vi låter Jesus och skriften korrigera även våra saligprisningar, såsom han gör i Luk 11:27–28.

Marias väg är vår

Kyrkan i Västerlandet befinner sig i kris. Den har övergivit det ivriga skriftstudiet och tiger överlag svekfullt om Jesus. Maria står som sinnebild för kyrkan. Hennes kallelse och trohet, men även de misstag hon gjorde, ger nyttiga signaler som kyrkan måste ta till hjärtat och begrunda.

Alla mariaförfalskningar genom tiderna speglar kyrkans kärnproblem. Ja, problematiken löper som en röd tråd redan genom förbundsblodets historia i GT. I slutvinjetten i bibelns sista bok ser vi kvinnan som är klädd i solen och har månen under sina fötter. Marias smärta vid Jesu kors var tydligen inte den sista. Utanförskapet i den yttersta tidens öken återstår. Den tiden står för dörren. Nu handlar det om oss. Marias väg är vår.

Vi instämmer i kyrkans gamla bön till sin enda Herre och Frälsare: Du som sitter på Faderns högra sida, bed för din lidande kyrka!

Arne Lindgren
Kh em., Linköping

Kristen förföljelse på 2000-talet

Har de förföljt mig, så kommer de också att förfölja er, sa Jesus till lärjungarna (Joh 15, 20). Varför sker detta? Jesus ger svaret i följande vers: "Allt detta skall de göra mot er för mitt namns skull, eftersom de inte känner honom som har sänt mig."

Jesus har aldrig lovat sina efterföljare ett lätt liv, fritt från sorg och bekymmer. Nej, tvärt däremot går han långt i motsatt riktning. Jesus förutsäger att hans efterföljare kommer att möta allvarliga svårigheter och förföljelse för sin tros skull. Han sa bl a detta då han vägledde sina tolv lärjungar: "Se, jag sänder er som får bland ulvar. Var då kloka som ormar och enfaldiga som duvor. Men ta er till vara för människorna! För de skall överlämna er till domarna och hudflänga er i sina synagogor. Och ni skall föras fram inför landshövdingar och kungar för min skull, till vittnesbörd för dem och för hedningarna" (Matt 10, 16-18). I vers 22 kommer han så med följande kraftsalva: "Ni skall bli hatade av alla för mitt namns skull."

Som Jesu efterföljare måste vi alltid ha dessa ord i minne när vi är vittnen till att kristna världen över utsätts för olika typer av förföljelser. Skulle några mena sig vara i en särställning i den meningen att de av olika orsaker skulle vara undantagna att själva möta problem på grund av sin kristna tro, så må jag påminna om att aposteln Paulus kategoriskt tillbakavisar denna möjlighet. I sitt andra brev till Timoteus, kap 3 vers 12 skriver han följande: "Alla som vill leva gudfruktigt i Kristus Jesus skall bli förföljda."

Aposteln Petrus säger det sålunda: "Var nyktra och vaken! Eder motståndare djävulen går omkring som ett rytande lejon och söker någon som han kan uppsluka. Stå honom emot, fasta i tron! För

ni vet ju att era bröder runt om i världen måste gå igenom samma lidanden" (1 Petr 5, 8-9).

Vi kan lägga märke till att den onde i huvudsak använder två olika strategier för att hindra människor från att söka Gud: Å ena sidan försöker han att locka människorna bort från Gud genom att fresta och bedra, å andra sidan gör han sitt yttersta för att kristna i hela världen skall bli tvungna att förneka sin tro genom att utsätta dem för brutal förföljelse. Det är den sistnämnda strategin vi nu skall se närmare på.

Kristen förföljelse i vår tid

Ser man på världen i sin helhet är det inte lätt att ge någon generell karakteristik av situationen för Jesu Kristi efterföljare i vår tid. Men det är uppenbart för envar att den mest omfattande förföljelsen av kristna sker i områden som domineras antingen av kommunismen eller islam. De flesta som läser detta kommer att känna väl till vilka övergrepp kristna i Sovjetunionen utsattes för under 70 år med kommunismen – fram till unionens sammanbrott i början av 90-talet. 100.000-tals kristna dödades, medan andra förstördes både fysiskt och psykiskt i ett av de många beryktade arbetslägren i Sibirien.

Det är mycket tankeväckande att de flesta kristna i väst var ovetande om att dessa övergrepp ägde rum – medan de pågick. Det var först efter Sovjetunionens sammanbrott som de hemiska historierna blev kända (eller trodda) av många människor i väst. Organisationer som Öppna Dörrar och Mission Bakom Järnridån (nu Norsk Mission i Öst) hade då i ett antal år infört biblar till de

kristna bakom järnridån, och samtidigt förmedlat information till invånarna i en rad västliga länder. Men de flesta valde likväl att tro på de ateistiska myndigheternas försäkringar om att de kristna i Sovjetunionen hade full frihet till att praktisera sin tro.

Vi kan nu se tillbaka på flera år med stor frihet för de kristna i många av de tidigare sovjetrepublikerna. Men i enskilda centralasiatiska republiker hänger det nu en ny piska över de kristna. En stadigt ökande islamisering skapar ökande problem för många kristna i detta område. Innan vi går närmare in på utredningen av islam, vill jag rikta sökarljuset mot två av de länder i världen som alltjämt är dominerade av den kommunistiska ideologin – Kina och Nord-Korea. Först vänder vi blicken mot folkrepubliken Kina.

Fokus på Kina

Detta enorma land, med sina 1,3 miljarder invånare, styrs fortfarande efter en kommunistisk ideologi. Förföljelsen av kristna varierar från den ena delen av landet till den andra. Regeringen i landet förbjuder inte kristendomen som religion, men den försöker att kontrollera all religiös aktivitet. Så länge kristna möts på de platser som regeringen har pekat ut, på den tidpunkt den har bestämt och med en ledare, som är utsedd av myndigheten, får de i stort sett vara i fred. Den officiella Tre Självkyrkan (The Three Self Patriotic Movement) har accepterat dessa villkor. Men villkor för kristen verksamhet kan knappast sägas vara liktydigt med religionsfrihet.

Det är vidare förbjudet att evangelisera för ungdom under 18 år, och det är förbjudet att förkunna evangeliet utanför kyrkobyggnaderna. Dessa lagar praktiseras ofta lite försiktigt men gäller fortfarande. Den stora majoriteten av kristna i Kina nekar att gå med på dessa villkor och måste därför mötas illegalt. Detta leder ofta till arresteringar, särskilt ute på landsbygden. Polismyndigheten går ständigt till aktion mot olika kurser och seminarier som arrangeras i kristen regi och kristen litteratur måste tryckas illegalt. Myndigheterna tillåter ett begränsat antal biblar varje år, men det är strängt förbjudet att importera biblar från utlandet.

Ett fientligt hem för kristna

Man registrerar att det gradvis blir större religionsfrihet i Kina. Men Kina är fortfarande ett fientligt hem för de kristna som bor där. De upplever alla på ett eller annat sätt att de blir förföljda eller diskriminerade för sin tros skull. Reaktionerna varierar från förhör och arrestering till böter, fängelse och tortyr. Det är troligen mellan 100 och 300 kristna i fängelse i Kina. Vanligtvis blir fångarna släppta mot borgen efter några månader. Ungefär 30 av de kristna fångarna är dömda till arbetsläger i ett eller två år. Två av dessa blev nyligen dömda till fem respektive sju års arbetsläger. Piskslag och tortyr hör med till dagens ordning i dessa läger.

Sedan det officiella bibeltryckeriet i Kina, Amity Press, etablerades 1987, har tryckeriet producerat 26 miljoner biblar. Olika organisationer har under samma period infört ungefär 10 miljoner biblar icke officiellt, varav hälften har tagits in av Öppna Dörrar. (Perleprojektet 1981, då en miljon biblar levererades av Öppna Dörrar på en gång är inte med i denna räkning.) Antalet kristna i Kina antas vara minst 70 miljoner, och följaktligen är det bara hälften av de kristna i landet som har sin egen bibel.

Nord-Korea

Också i andra motsvarande kommunistiska länder är det svårt för de kristna. Detta gäller både Vietnam, Laos och Cuba. Men värst är situationen i Nord-Korea. I skarp kontrast till Syd-Korea, där en av vår tids största väckelser har ägt rum, behandlar Nord-Korea sina kristna invånare mycket dåligt. Trovärdiga källor inne i landet upplyser Öppna Dörrar att de kristna i landet stämplas som fiender till staten. Därför skall man kanske inte förvånas över att

just Nord-Korea räknas för att vara bland de fem värsta länder i världen när det gäller förföljelse av de kristna. Kristendomen skall visst räknas som den värst tänkbara förolämpningen mot landets avlidna och sittande ledare.

Paradoxalt nog var det just i Nord-Koreas huvudstad Pyongyang en av historiens största väckelse började. Väckelsen bröt ut år 1907 och staden omtalades den gången som Östs Jerusalem. Landet hade då 2300 kyrkor och ungefär 300 000 kristna. Efter att Nord-Korea år 1948 blev folkrepublik med Kim Sung som statsminister blev emellertid de flesta kristna i landet fängslade eller dödade. Efter detta har all aktivitet i Nord-Korea kretsat omkring avlidne Kim Sung, hans nu levande efterföljare Kim Jong samt en ideologi som kallas Juche, dvs en lära om ”fullständig egen iakttagelse av allting”. (Man kan undra om detta också gällde iakttagelse som gällde maten). Landets befolkning uppmanas att tro, att dessa tre nämnda storheter tillsammans utgör en slags ”helig treenighet”. I det sammanhanget vill jag citera Martin Luther: ”När Gud bygger en kyrka bygger djävulen en katedral vid sidan av denna.” För egen del vill jag tillfoga, att djävulen lyckligtvis inte tycks vara särskilt kreativ, men å andra sidan är han mycket duktig, när det gäller att göra falska kopior av andras original.

Arbetsläger

Varje nordkorean som avslöjats som kristen, riskerar att skickas till ett av landets beryktade arbetsläger. Bara ett fåtal slipper någon gång ut från dessa läger med livet i behåll. Efter vad man känner till finns det minst tio arbetsläger i landet. Under perioden 1972 till 1998 miste mer än 400.000 människor livet i dessa läger. I skrivande stund sitter förmodligen 200.000 personer inspärrade i lägren, vilket utgör ungefär 1% av befolkningen i landet. I sin utformning påminner lägren mycket om tyskarnas beryktade koncentrationsläger under andra världskriget, bara med undantag av gaskamrarna. Kunskapen vi har om lägren i Nord-Korea har vi fått av sex ögonvittnen – fyra tidigare fångar och två fångvaktare. Dessa sex har klarat att ta sig ut ur landet och har nu vigt sina liv åt att berätta för världen om det som sker i de fasansfulla arbetslägren.

Att fångarna i lägren behandlas som djur är ingen överdrift. Det är ändå ett fåtal djur som blir föremål för en sådan behandling. Men kristna blir behandlade ännu värre än de andra fångarna. En av de sex som lyckades ta sig över till Syd-Korea berättar vad hon själv var vittne till: ”En dag i månaden var ’vilodag’, men denna dagen användes till intensiv indoktrinering. De kristna fångarna samlades. De måste sitta i en ring med böjda huvuden – omgivna av de andra fångarna. Medan de satt där omtalades för dem att de skulle få mycket bättre behandling om de förnekade sin kristna tro, men de avslög alltid detta förslag. Därefter togs de med till ett rum med elektriska tortyrredskap. Någon av dem kom aldrig tillbaka. Jag var en gång vittne till att åtta kristna fick kokande metall över hela kroppen. Andra fick nacken bruten så att de aldrig mer skulle vara i stånd till att lyfta blicken mot himmelen. Några gånger sjöng de kristna medan de blev sparkade och slagna. Men jag såg aldrig en enda kristen, som förnekade sin tro!”

Islamska stater

I alla islamska stater, dvs de länder som styrs helt eller delvis efter den islamska lagen Sharia, riskerar muslimer, som vänder ryggen till islam, att dömas till döden. Av länderna i denna kategori är Saudi-Arabien, landet där Muhammed föddes, det allra strängaste. Varje form av kristen aktivitet är förbjuden i Saudi-Arabien, till och med kristna utlänningar förbjuds att arrangera möten i kristen regi. Upprepade gånger har hemliga kristna husmöten för utländska gästarbetare avbrutits av det religiösa polisväsendet

Muttawa, och flera tiotals utlänningar har under årens lopp blivit utvisade från landet eller fängslade för längre eller kortare tid.

Medan Talibanerna satt vid makten i Afghanistan rangordnades landet som det tredje värsta landet i världen vad gäller förföljelse av de kristna som bor där. Men till och med efter att Talibanregeringen störtats, rangordnas landet som det fjärde värsta i världen. Ledaren för nordalliansen har gjort klart att de hälsar de västliga gästorganisationerna välkomna – förutsatt att de inte bedriver kristet evangeliseringsarbete. Samtidigt beslöts, att Afghanistan alltjämt vill ha den islamska Sharialagen integrerad i rättssystemet, vilket bl a innebär hot om dödsstraff vid avfall från islam. Var och en som befins skyldig till att evangelisera bland muslimer i landet kan också dömas till döden efter bestämmelsen i denna lag. Sharia är helt eller delvis införd i en rad andra länder bland dem Libyen, Iran, Yemen, Pakistan och Sudan.

Hedersmord

Också i länder som inte definieras som islamska stater, men där muslimerna likväl är dominerande, står de kristna inför en rad utmaningar. Kristna blir vid många tillfällen räknade som andra-klassmedborgare, något som bl a kommer till uttryck genom att de ofta finner vägen stängd till den utbildning de önskar eller till högre tjänster. Straffet för kristen evangelisering bland muslimer är dessutom strängt också i dessa länder.

Muslimer som konverterar till kristendomen blir i många fall föremål för repressalier från myndigheterna, familjen och nära vänner. Det är inte ovanligt att avfall från islam medför utstötning från familjen, avstängning från skolan och uppsägning från jobbet. Avfall leder då till och med vid några tillfällen till att den avfallne hotas till livet av sina närmaste, och många har dödats av sin egen familj efter att ha sagt ja till Jesus. Så kallade hedersmord utförs med andra ord inte bara i samband med misstanke om sexuell omoral och otrohet, utan också som en följd av att en familjemedlem ”kränker” familjens ära genom att vända ryggen till islam.

Efter att den internationella kampen mot muslimsk terrorism intensifierades i kölvattnet efter terrorangreppen 2001, har situationen för kristna minoriteter i muslimska länder förvärrats ytterligare. Ledaren i Barnabas Fund, doktor Patrick Sookhdeo, uttalade följden:

- Situationen är nu extremt allvarlig och kräver ögonblicklig handling. Aldrig tidigare har situationen för kristna minoriteter i den muslimska världen varit så svår som nu.

Islamsk fundamentalism på frammarsch

Under de sista åren har det varit en ökande tendens till att muslimer i länder, som traditionellt sätt har räknats för att vara moderata, nu går till väpnad kamp mot sina kristna landsmän. Ett exempel på detta är Indonesien. Det är det land i världen som har den största muslimska befolkningen. Landet ansågs länge som en mönsterstat för fredlig samexistens mellan kristna och muslimer. I januari 1999 blev det emellertid snabbt slut på den fredliga samexistensen då väpnade muslimer med ens gick till angrepp mot sina kristna medborgare. Därefter jämnades flera hundra kyrkor i Indonesien med marken och omkring 8000 människor har måst böta med livet. Lokala muslimer, med stöd av flera tusen ”heliga krigare” från andra länder, kämpar nu för att utrota allt kristet inflytande från Indonesien.

Tvångsomskärelse i Indonesien

Hundratals kristna har tvingats att konvertera till islam, och flera hundra kristna har tvångsomskurits – både män och kvinnor! Muslimernas strategi är som vanligt mycket noga genomtänkt, och allt tyder på att de vid detta tillfälle tänker som följder: ”De

kristna rötterna i Indonesien ligger på ön Ambon. Om det kan lyckas att avlägsna allt kristet inflytande från denna ö och de omkringliggande öarna, skulle Indonesien gå ett långt stycke i riktning mot att bli en muslimsk stat.” Och det är precis detta som är det slutliga målet för de muslimska upprorsmännen. Därför var det Ambon som utpekades som det första angreppsmålet i januari 1999. Sedan har det också genomförts väpnade angrepp mot kristna i en rad andra städer i öriket.

I Nigeria har de muslimska invånarna i den norra delen av landet, där muslimerna är i flertal, fordrat att Sharia-lagen införs i en rad delstater. Flera delstater har redan infört Sharia-lagen, och nya står troligen på tur. Detta har fört till hårda sammanstötningar mellan kristna och muslimer i landet. Flera tusen människor har mist livet i sammanstötningarna och ett okänt antal kyrkor har ödelagts. Under perioden 7-17 september 2002 dödades mellan 500 och 1000 invånare i staden Jos. Jos ligger i den centrala delen av Nigeria och ungefär 90% av befolkningen är kristen. Staden har räknats som lugn och fredlig och de flesta missionsorganisationerna som verkar i Nigeria har sitt huvudkontor precis i denna stad. Men likväl kom det alltså hösten 2002 också här till kraftiga sammanstötningar mellan kristna och muslimer. Det hela började med att en kristen kvinna angreps av en grupp muslimer, då hon gick förbi en moské medan muslimerna var samlade till bön. Då kristna ögonvittnen försökte komma kvinnan till undsättning, bröt oron lös. Under loppet av de påföljande dagarna blev en rad kyrkor och moskéer ödelagda, och ett stort antal boningshus och affärer lades i aska. Först efter tio dagar klarade soldaterna att återupprätta lugn och ordning.

Kom de heliga till hjälp i deras nöd

Avslutningsvis vill jag ännu en gång påminna om en av broder Andreas' radikala uttalanden:

”Jesu Kristi kyrkas angelägenhet är aldrig att överleva – vårt slutliga mål är seger.” Vår uppgift som kristna är inte att bygga upp ett hat mot andra människor – även om de måste se på oss som sina fiender. Vi är tvärtemot kallade att förkunna evangeliet för alla människor, och berätta för våra medmänniskor att vi är älskade av Gud. Det faktum att några personer, ofta utan att själva vara på det klara med det, har blivit redskap – i den ondes tjänst – må icke få rubba vårt mål: själars frälsning. Därför är det vår uppgift och vårt kall som kristna att be för våra motståndare och göra väl emot dem. Jesus själv var helt klar i sin befällning till lärjungarna: ”Älska edra fiender, gör väl mot dem som hatar er, välsigna dem som förbannar er, be för dem som talar illa om er.” (Lukas 6, 27-28)

Den gamla myten om att kommunister och muslimer är oemottagliga för evangeliet är för länge sedan tillintetgjord. Men det fordras uppenbarligen ett högt pris för att nå in i deras hjärtan med det befriande frälsningsbudskapet. Många av våra trossyskon som bor i länder, där trosfriheten är begränsad, är villiga att betala detta pris, men skall de bli kvar i kampen, är de beroende av hjälp från kristna i andra länder. Jag skulle önska att vi, som bor i ett av världens friaste och rikaste länder, ett land som flyter både av mjölk och oljemiljarder, i större grad ville se vårt ansvar. ”Kom de heliga till hjälp i deras nöd”, skriver Paulus i sitt brev till församlingen i Rom (kap 12 vers 13).

Är vi villiga till att räcka ut en hjälpande hand?

Per Birkeli

Per Birkeli började att arbeta som resesekreterare i Öppna Dörrar 1995. Han arbetar nu som administrationsledare på huvudkontoret i Kristiansand, Norge.